

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22070/2022
23.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Пелагић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Суботици, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 302/22 од 22.09.2022. године, у седници одржаној 23.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 302/22 од 22.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду Прр1 19/2021 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је другим ставом изреке обавезана тужена да тужиоцу на име имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати износ од 1.121.692,29 динара. Ставом трећим изреке, у делу захтева за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 1.121.629,29 динара од 19.01.2008. године до исплате, тужбени захтев је одбијен. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 51.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 302/22 од 22.09.2022. године, ставом првим изреке, жалба је усвојена и првостепена пресуда у усвајајућем делу преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати 1.121.692,29 динара и обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 11.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку у вези члана 403. став 2. тачка 2. („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Трговинског суда у Суботици Ив 1021/2007 од 28.08.2007. године дозвољено је извршења на основу веродостојне исправе по предлогу извршног повериоца ДОО „Новосадско издавачко – трговинско предузеће НИП“ Нови Сад, кога је заступао тужилац, против извршног дужника ДОО „Изградња“ Бачка Паланка. ДОО „НИТП НИП“ Нови Сад је извршило пријаву наведеног потраживања у стечајном поступку отвореним над ДОО „Изградња“ Бачка Паланка по основу правноснажног и извршног решења Трговинског суда у Суботици Ив 1021/2007 од 28.08.2007. године.

Правноснажном пресудом Привредног суда у Суботици П 113/2011 од 13.07.2011. године, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено потраживање ДОО „НИТП НИП“ Нови Сад, кога је заступао овде тужилац, према туженом „Изградња“ доо за извођење грађевинских радова у стечају Бачка Топола.

Решењем Привредног суда у Суботици Ст 27/2010 од 10.03.2020. године о главној деоби је утврђено да је на основу Уговора о уступању потраживања на место повериоца ДОО „НИТП НИП“ Нови Сад ступио поверилац АА, адвокат из ..., овде тужилац. Решењем Привредног суда у Суботици Ст 27/2010 од 10.09.2020. године, утврђено је да су за исплату стечајних поверилаца стечајног дужника „Изградња“ доо Бачка Паланка обезбеђена средства од 2.188.032,48 динара и да се исплата утврђених потраживања поверилаца, између осталог врши и према стечајним повериоца четвртог исплатног реда, међу којима је и тужилац са утврђеним потраживањем од 1.121.692,29 динара, у 0,0% износу.

Решењем Привредног суда у Суботици Р4 Ст 155/2020 од 14.07.2020. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужиоца и утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року, у предмету Привредног суда у Суботици Ст 27/2010. Стечајни поступак је закључен решењем Привредног суда у Суботици Ст 28/2021 од 10.06.2021. године

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да постоји одговорност тужене за штету коју је услед повреде права на суђење у разумном року претрпео тужилац и обавезао тужену на исплату траженог износа на име имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Суботици Ст 27/2010, применом одредби члана 172. Закона о облигационим односима и члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Другостепени суд, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално када је закључио да је основан тужбени захтев за накнаду имовинске штете изазване повредом права на

суђење у разумном року, имајући у виду да се у конкретном случају не ради о потраживању тужиоца из радног односа, већ о комерцијалном потраживању, а тужилац није доказао постојање узрочно - последичне везе између утврђене повреде права на суђење у разумном року и умањење имовине тужиоца у висини утврђеног пресудом Привредног суда у Суботици П 113/2011 од 1307.2011. године.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилност другостепене пресуде и указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник Републике Србије“ бр. 40/2015), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од годину дана од кад је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Закључком усвојеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда Спп 6/2016 од 02.11.2018. године, према којем Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Према допуњеном Закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године (којим је допуњен наведени Закључак) у погледу извршних дужника физичких и правних лица који не спадају у наведену категорију, нужно је утврђивати узрочно-последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и неисплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед наплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате прописане одговарајућим законом о извршењу.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Суботици Р4 Ст 155/2020 од 14.07.2020. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужилац није доказао да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Суботици Ст 27/2010 претпео имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужилац није доказао да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником у моменту покретања поступка за наплату спорног потраживања на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужичево потраживање, а да му иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку. Следом наведеног, тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирања свог потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена. У конкретном случају ненамирено потраживање тужиоца није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање које за

основ има уговор о уступању потраживања, за чију наплату тужена не може бити одговорна, имајући у виду све околности утврђене у овом поступку. Код напред наведеног, без утицаја су и ревизијски наводи којима се указује на повреду Уставом Републике Србије гарантованог права на имовину и установљену општу обавезност извршења судских одлука.

На основу изнетог, Врховни суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**